

Nazwa przedmiotu: Fortepian z nauką akompaniamentu			
Jednostka prowadząca przedmiot: UMFC Filia w Białymstoku Wydział Instrumentalno-Pedagogiczny, Edukacji Muzycznej i Wokalistyki			Ważna od roku akademickiego: 2025/2026
Kierunek: Edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej		Specjalność: rytmika	
Forma studiów: Stacjonarne pierwszego stopnia		Profil kształcenia: ogólnoakademicki	Status przedmiotu: obowiązkowy
Forma zajęć: ćwiczenia		Język przedmiotu: polski	Rok/semestr: I-II/I - IV
Wymiar godzin: 60			
Koordynator przedmiotu	Kierownik Pracowni Pedagogiki Fortepianu, Klawesynu i Organów w ramach Katedry Pedagogiki Instrumentalnej		
Prowadzący zajęcia	dr Magdalena Wolanin-Witek, mgr Justyna Gordon, mgr Katarzyna Makarska		
Cele przedmiotu	Kształtowanie wyobraźni muzycznej i wrażliwości estetycznej. Pogłębianie wiedzy muzycznej oraz integracja wiedzy teoretycznej z umiejętnościami praktycznymi. Doskonalenie gry na fortepianie oraz umiejętności płynnego czytania nut i gry a vista zgodnie z poziomem i możliwościami pianistycznymi studenta. Przygotowanie do muzykowania zespołowego. Kształtowanie umiejętności samodzielnej pracy i przygotowanie do przyszłej pracy pedagogicznej. Rozwinięcie umiejętności słuchania i rozumienia partnerów muzycznych (instrumentalistów i wokalistów).		
Wymagania wstępne	egzamin wstępny z wybranego instrumentu		
Kategorie efektów	Nr efektu	EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA PRZEDMIOTU	Numer efektu kier./spec.
Wiedza	1	Posiada podstawową wiedzę o fizjologii gry na fortepianie oraz zna podstawowy zakres literatury pianistycznej	K1_W1
Wiedza	2	Posiada wiedzę o sposobach odczytywania tekstu nutowego i jego poprawnej interpretacji w zakresie wszystkich elementów dzieła muzycznego, stylów muzycznych i związanych z nimi tradycji wykonawczych.	K1_W1 K1_W3
Umiejętności	3	Samodzielnie przygotowuje i wykonuje podstawowe formy z repertuaru pianistycznego w zgodzie ze stylem i tradycjami wykonawczymi	K1_U2
Umiejętności	4	Potrafi samodzielnie odczytać i zinterpretować elementy muzyczne zawarte w utworach fortepianowych	K1_U4
Umiejętności	5	Posiada umiejętność słuchania i rozumienia partnerów (solistów wokalistów i instrumentalistów).	K1_U4
Kompetencje społeczne	6	Ma świadomość i rozumie potrzebę poszerzania swojego repertuaru pianistycznego – solowego i kameralnego	K1_K1
Kompetencje społeczne	7	Posiada umiejętność organizacji pracy własnej i zespołowej w ramach realizacji wspólnych zadań i projektów.	K1_K3
TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU			Liczba godzin
Semestr I-II 1. Poznanie elementów podstawowej techniki gry na fortepianie 2. Analiza zapisu nutowego realizowanego utworu i nauka właściwego odczytywania elementów muzyki. 3. Realizacja gry a vista z uwzględnieniem prawidłowego odczytu zapisu nutowego.			30

4. Rozwijanie umiejętności stosowania środków artykulacyjnych i frazowania			
5. Rozwijanie techniki gry			
6. Realizacja akompaniamentu z zachowaniem poznanych środków wykonawczych (faktura fortepianowa, figuracja). Samodzielne przygotowanie akompaniamentu.			
Semestr III, IV		30	
7. Rozwijanie umiejętności odczytywania utworów muzycznych i pamięciowego ich opanowania			
8. Kształtowanie umiejętności samodzielnego przygotowania utworów			
9. Łączenie akompaniamentu z realizacją głosem linii melodycznej.			
10. Realizacja akompaniamentu z solistami, wokalistami i instrumentalistami.			
11. Przygotowanie prezentacji muzycznej do kolokwium i egzaminu.			
Przedstawione powyżej treści tematyczne są stałe w ramach każdego z czterech semestrów. Zróżnicowany jest stopień trudności i tempo realizacji ćwiczeń w kolejnych semestrach. Treści programowe wzajemnie się przenikają a większość z nich jest obecna na każdym etapie kształcenia			
Metody kształcenia	<ol style="list-style-type: none"> 1. wykład problemowy 2. praca z tekstem i dyskusja 3. praca indywidualna 4. analiza przypadków 5. prezentacja własna 		
Metody weryfikacji		Nr efektu uczenia się	
	1. Egzamin przed komisją powołaną przez dziekana Ocena egzaminacyjna według następującej skali: A+ - celujący 24-25 pkt. A - bardzo dobry 21-13 pkt. B - dobry plus 19-20 pkt. C - dobry 16-18 pkt. D - dostateczny plus 13-15 pkt. E - dostateczny 10-12 pkt. F - niedostateczny 0-9 pkt.	1, 2, 3	
	2. Kolokwium przed komisją powołaną przez dziekana	1, 2, 3	
	3. Inne metody weryfikacji stosowane przez prowadzącego przedmiot: np. dyskusje problemowe, rozwiązywanie zadań artystycznych, czytanie a vista, prezentacja	2, 3, 4	
KORELACJA EFEKTÓW UCZENIA SIĘ Z TREŚCIAMI PROGRAMOWYMI, METODAMI KSZTAŁCENIA I WERYFIKACJI			
Nr efektu uczenia się	Treści kształcenia	Metody kształcenia	Metody weryfikacji
1	1, 2, 3, 5, 6, 8	1, 2, 3, 4	2
2	2,3, 7, 10, 11	1, 3,	2
3	2, 3, 5, 7, 8, 9, 11	1, 2, 3, 5	1, 3
4	2, 3, 9, 12	2, 3, 4, 5	1, 3
5	11, 12	1, 2, 3, 4	1, 2
6	9, 11	3, 5	1, 2
7	11	3, 5	1, 2
Warunki zaliczenia	<p>Po pierwszym semestrze - zaliczenie komisyjne, po semestrach II, III - kolokwium, po semestrze IV- egzamin.</p> <p>Warunkiem zaliczenia jest osiągnięcie wszystkich założonych efektów uczenia się w minimalnym akceptowalnym stopniu w wysokości >50%</p> <p>Semestr I - warunkiem zaliczenia jest prezentacja dwóch kontrastowych utworów granych z nut, w tym jeden utwór polifoniczny</p> <p>Semestr II - prezentacja co najmniej trzech utworów, w tym jednego polifonicznego</p> <p>Semestr III - prezentacja co najmniej dwóch utworów z programu przygotowywanego na egzamin końcowy po semestrze IV</p> <p>Semestr IV - prezentacja czterech zróżnicowanych stylistycznie utworów, w tym co najmniej jednego z pamięci oraz samodzielne przygotowanie utworu i komisyjne zaliczenie czytania a vista</p>		
Rok	I	II	III
Semestr	I	II	III

ECTS	2	2	2	2		
Liczba godzin w tyg.	1	1	1	1		
Rodzaj zaliczenia	zaliczenie	kolokwium	kolokwium	egzamin		

Literatura podstawowa

Przykłady:

- **Etiudy:** A. Biehl -Etiudy oktavowe, M. Clementi -Gradus ad Parnassum, F. Liszt -Etiudy op. 1, J. Moscheles - Etiudy op.70, G. Bacewicz -10 Etiud, F. Chopin -Etiudy, M.Clementi -Gradus ad Parnassum, F. Liszt - Etiudy wg Paganiniego, F. Liszt -Etiudy koncertowe, W. Lutostawski -2 etiudy, M. Moszkowski - Etiudy wirtuozowskie op. 72, S. Rachmaninow -Etiudy-obrazy, Z. Romaszkowa (red.) -Zbiór etiud najcelniejszych autorów z. III, IV, V, VI, A. Skriabin - Etiudy op. 2 i op. 8, Z. Śliwiński (red.) - Wybór etiud dla szkół średnich, S. Raube (red.) - Etiudy, Sawicka, Stempniowa (red.) - Etiudy, C. Czerny - Pierwszy nauczyciel, H. Bertini - 25 etiud, J.Garścia - Etiudy polirytmiczne, H. Lemoine -Etiudy op. 37, S.Heller - Etiudy op. 45, H. Berens -Etiudy op. 61, C. Czerny - Etiudy op. 821, 636, 718, 299, 740
- **Polifonia:** Z. Śliwiński - Z dawnych wieków, J.Hoffman, A.Rieger - Dawne tańce i melodie, J.S.Bach - Łatwe utwory, J.S.Bach - Drobne utwory, J.S. Bach - Małe preludia, D. Cimarosa - Sonaty, J.S.Bach - Inwencje dwugłosowe, J.S. Bach - Inwencje trzygłosowe, J.S. Bach - Suity francuskie, G.F. Haendel -Suity, D. Scarlatti - Sonaty, J.S. Bach - Preludia i fugi z I i II DWK, J.S. Bach - Suity francuskie, J.S. Bach - Suity angielskie, J.S. Bach - Partity, J.S. Bach - Duety.
- **Formy klasyczne:** J. Garścia - Sonatiny, L. Miklaszewski - Sonatiny, S. Raube (red.) - Wybór sonatin, J.Hoffman, A. Rieger - Wybrane sonatiny z.1,2, M. Clementi - Sonatiny op.36, M.Clementi - Sonaty, W.A. Mozart - 6 sonatin wiedeńskich, W.A.Mozart - Sonaty, L.van Beethoven - 6 łatwych wariacji, L.van Beethoven - Wariacje „Nel cor piu”, L.van Beethoven - Sonaty, L.van Beethoven - Rondo G-dur op. 51, J.Haydn - Sonaty, J. Haydn -Wariacje f-moll Hob.XVII:6
- **Utwory różne:** F. Rybicki - Zaczynam grać, J.Garścia - Ulubione nutki, Obrazki muzyczne op. 216, Najłatwiejsze utwory, B. Bartok - Mikrokosmos, E. Altberg (red.) - Czytanki muzyczne, D. Kabalewski - Łatwe utwory op. 27 i 39, S. Majkapar - Biriulki op. 28, P. Czajkowski - Album dla młodzieży op. 39, R. Schumann - Album dla młodzieży op.68, S. Prokofiew - Muzyka dziecięca op. 65, F. Chopin - Polonezy dziecięce g, B i As, E. Grieg - Utwory liryczne op. 12, 38 i 43, F. Mendelssohn - Bartholdy - Pieśni bez słów, W. Lutostawski - Melodie ludowe, G.Bacewicz - Suita dziecięca J.Ekier - Kolorowe melodie, J. Field - Nokturny, F. Schubert - Dwa scherza, F. Chopin - Dwa zapomniane walce F. Chopin - Drobne utwory, K. Szymanowski - Tańce polskie, W. Lutostawski - Bukoliki, T. Szeligowski - Sonatiny, P.Czajkowski - Pory roku, S.Prokofiew - Wizje ulotne, A. Malawski - Miniatury, J.Zarębski - Bajka, Walc, Menuet, W. Żuławski - Sonatina, R.Twardowski - Trzy miniatury, R.Maciejewski - Kotysanka

J. Marchwiński - Partnerstwo w Muzyce, Kraków PWM 2010

G.Mania, M. Gardoń-Preinl - Czytanie a'vista, PWM Kraków 2017

Literatura uzupełniająca

Przykłady: S. Bruhn - Przewodnik interpretacji pianistycznej, Wyd. Unia 1998, W. Chmielowska - Z zagadnień nauczania gry na fortepianie, PWM Kraków 1963, A.Foldes - ABC pianisty, PWM Kraków 1966, J. Gudel -O realizacji ozdorników w utworach fortepianowych J. S. Bacha, MID COPSA z. 151, Warszawa 1974, N. Harnoncourt -Dialog muzyczny, Rozważania o Monteverdim, Bachu i Mozarcie, wyd. Fundacja "Ruch Muzyczny", Warszawa, 1999, N. Harnoncourt - Muzyka mową dźwięków, wyd. Fundacja "Ruch Muzyczny", Warszawa, 1995 J. Jadacki - Wybrane zagadnienia interpretacji w grze fortepianowej według Joan Last, MP COPSA z. 144, Warszawa 1972, A. Konicki - Podstawowe problemy techniki fortepianowej według Margueritte Long, MP COPSA z. 104, Warszawa 1967, Z. Konaszkiwicz - Nauczyciel istota nieznaną, Kwartalnik Polskiej Sekcji ISME nr 1, Warszawa 1992, Z. Konaszkiwicz - Szkice z pedagogiki muzycznej, AMFC, Warszawa 2001, H. Neuhaus - Sztuka pianistyczna, PWM Kraków 1969, G. Sandor - O grze na fortepianie, PWN, Warszawa 1994, T. Wroński - Zdolni i niezdolni, PWM, Kraków 1979, R. Polony Ściągawki z muzycznej ławki, PWM, Kraków 2005, Nowe piosenki dla dzieci dużych i małych, Red. A. Komosa, Wyd. Impuls, Kraków 2002, Piosenki, które śpiewali dziadkowie, gdy byli mali, wydawnictwo szkolne i pedagogiczne, Warszawa 1991

KALKULACJA NAKŁADU PRACY STUDENTA

Zajęcia dydaktyczne	60	Przygotowanie się do prezentacji / koncertu	20
Przygotowanie się do zajęć	110	Przygotowanie się do egzaminu / zaliczenia	20
Praca własna z literaturą	20	Inne	0
Konsultacje	10		
Łączny nakład pracy w godzinach	240	Łączna liczba punktów ECTS	8

Możliwości kariery zawodowej

Kurs przedmiotu przygotowuje do pracy w placówkach kultury, takich jak: domy kultury, ogniska muzyczne, szkoły ogólnokształcące (zajęcia pozalekcyjne). Absolwent jest przygotowany do podjęcia studiów drugiego stopnia na kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej.

